

Sygn.akt III AUa 278/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Barbara Orechwa – Zawadzka (spr.)

Sędziowie: SA Sławomir Bagiński

SA Marek Szymanowski

Protokolant: Edyta Katarzyna Radziwońska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 maja 2019 r. w B.

sprawy z odwołania T. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o przywrócenie renty socjalnej

na skutek apelacji wnioskodawcy T. Z.

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 14 lutego 2019 r. sygn. akt IV U 1401/18

I. zmienia zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję i przywraca T. Z. prawo do renty socjalnej od 1 sierpnia 2018 roku do 30 września 2021 roku;

II. ustala, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji;

III. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na rzecz T. Z. tytułem zwrotu kosztów postępowania związanych z udziałem pełnomocnika z urzędu adw. J. B.:

1) 180 (sto osiemdziesiąt) złotych powiększone o należny podatek od towarów i usług za I instancję,

2) 240 (dwieście czterdzieści) złotych powiększone o należny podatek od towarów i usług za II instancję oraz 30 (trzydzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów sądowych uiszczonych przez pełnomocnika z urzędu.

SSA Sławomir Bagiński SSA Barbara Orechwa – Zawadzka SSA Marek Szymanowski

Sygn. akt: III AUa 278/19

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z 12 października 2018 r. odmówił T. Z. prawa do renty socjalnej.

T. Z. złożył odwołanie od tej decyzji, wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do świadczenia rentowego. Wskazał, że jego choroba trwa od szkolnych lat. Obecnie przebywa w Szpitalu (...) w W.. Na rozprawie 14 lutego 2019 r. pełnomocnik odwołującego wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego z urzędu.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o oddalenie odwołania, wskazując, że orzeczeniem komisji lekarskiej odwołujący został uznany za osobę całkowicie niezdolną do pracy, ale niezdolność ta nie pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18. roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub szkole wyższej.

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z 14 lutego 2019 r. oddalił odwołanie oraz przyznał od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Olsztynie) adwokatowi J. B. wynagrodzenie w kwocie 110,70 zł, w tym podatek VAT, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Sąd Okręgowy ustalił, że T. Z. (urodzony (...)) nie posiada zawodu. Ukończył liceum ogólnokształcące. 31 maja 2017 r. złożył wniosek o przyznanie prawa do renty socjalnej. Orzeczeniem lekarza orzecznika organu rentowego, po rozpoznaniu schizofrenii paranoidalnej, został uznany za osobę okresowo całkowicie niezdolną do pracy do 31 lipca 2018 r. z zaznaczeniem, że niezdolność ta powstała 19 marca 2017 r. i pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole. Na tej podstawie Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z 24 lipca 2017 r. przyznał odwołującemu prawo do renty do 31 lipca 2018 r.

We wniosku z 28 sierpnia 2018 r. odwołujący wniósł o przyznanie prawa do świadczenia na dalszy okres. Orzeczeniem komisji lekarskiej ZUS, po rozpoznaniu schizofrenii paranoidalnej, został on uznany za osobę okresowo całkowicie niezdolną do pracy do 30 września 2021 r. z zaznaczeniem, że niezdolność ta powstała 19 marca 2017 r. i nie pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole. Na tej podstawie ZUS zaskarżoną decyzją odmówił odwołującemu prawa do świadczenia rentowego.

Sąd ustalił również, że odwołujący leczy się w poradni zdrowia psychicznego oraz u lekarza rodzinnego. Po raz pierwszy był hospitalizowany psychiatrycznie od 19 marca do 12 maja 2017 r. z rozpoznaniem schizofrenii paranoidalnej. Wcześniej nigdy nie był leczony psychiatrycznie.

Następnie Sąd stwierdził, że okolicznością istotną dla rozstrzygnięcia sprawy była ocena stanu zdrowia odwołującego, w szczególności ustalenie czy całkowita niezdolność odwołującego do pracy pozostaje w związku z naruszeniem sprawności jego organizmu, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia albo w trakcie nauki w szkole. Ustalenie to wymagało wiadomości specjalistycznych, dlatego Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego lekarza psychiatry, tj. specjalisty z zakresu choroby zgłaszanej przez odwołującego oraz wskazanej w zaświadczeniach o stanie zdrowia. Biegły psychiatra po zapoznaniu się z aktami sprawy, dokumentacją lekarską, po zebraniu wywiadu i zbadaniu odwołującego rozpoznał u odwołującego schizofrenię paranoidalną w fazie zaostrzenia i uznał odwołującego za osobę całkowicie niezdolną do pracy. Podkreślił jednak, że brak jest jakichkolwiek danych, aby potwierdzić wyjaśnienia odwołującego, że od kilku lat jest zmieniony psychicznie, izolujący się od społeczeństwa i urojeniowo interpretujący otoczenie, tym bardziej, że – jak sam podaje – w liceum miał dużo kolegów i koleżanek, z którymi utrzymywał kontakt, a na komisji wojskowej otrzymał kategorię zdrowia A.

Sąd Okręgowy odwołał się do art. 4 ust. 1 Ustawy z 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz.U. z 2018 r., poz. 1340), który określa przesłanki przyznania prawa do renty socjalnej. Wskazał, że ustalenie stopnia niezdolności do pracy, zgodnie z art. 5 tej ustawy, dokonuje się na zasadach i w trybie określonym w Ustawie z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2018 r., poz. 1270). Sąd przywołał definicję osoby niezdolnej do pracy oraz definicję osoby całkowicie niezdolnej do pracy, o których mowa w art. 12 tej ostatniej ustawy.

Sąd powołał się na ustalenie biegłego psychiatry zawarte w opinii, zgodnie z którym odwołujący jest osobą całkowicie niezdolną do pracy, ale nie z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia albo w trakcie nauki w szkole. Stwierdził następnie, że opinia biegłego została sformułowana po

przeanalizowaniu historii chorób odwołującego znajdujących się w aktach sprawy, a biegły specjalista w zakresie zdiagnozowanych u odwołującego chorób dokonał bardzo starannego, wszechstronnego rozpoznania i szczegółowo uzasadnił wydane orzeczenie.

Sąd uznał, że twierdzenia pełnomocnika odwołującego, podnoszone na rozprawie 14 lutego 2019 r., stanowiły – w ocenie Sądu – polemikę z tezą opinii biegłego i były wynikiem jedynie subiektywnego przekonania odwołującego co do stanu swego zdrowia. Sąd wskazał, że pełnomocnik odwołującego nie przedstawił rzeczowych argumentów na potwierdzenie stanowiska odwołującego. Wobec powyższego Sąd ocenił, że nie było podstaw do powołania kolejnego zespołu biegłych. Stwierdził, że stan zdrowia odwołującego został dostatecznie wyjaśniony.

Sąd podzielił opinię biegłego, wskazującą, że rozpoznane u odwołującego schorzenia powodują ograniczenie sprawności jego organizmu w stopniu pozwalającym na ocenę, że jest on osobą całkowicie niezdolną do pracy. Sąd wskazał jednak, że całkowita niezdolność do pracy nie jest spowodowana naruszeniem sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia albo w trakcie nauki w szkole. Na tej podstawie Sąd stwierdził, że odwołujący nie spełnił przesłanek koniecznych do przyznania mu prawa do renty socjalnej, o których mowa w art. 4 ust. 1 Ustawy o rencie socjalnej. Z tego względu Sąd orzekł zgodnie z art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., a o kosztach postępowania orzekł zgodnie z § 15 ust. 2 w związku z § 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2016, poz. 1715 ze zm.).

T. Z. złożył apelację od wyroku Sądu Okręgowego. Zaskarżył wyrok w całości i zarzucił błędne ustalenia faktyczne stanowiące podstawę wyroku, polegające na przyjęciu, że jego choroba i w konsekwencji całkowita niezdolność od pracy powstała po ukończeniu przez niego 18 roku życia, w sytuacji gdy on sam wskazywał, że objawy choroby występowały u niego już wcześniej, tj. w trakcie uczęszczania przez niego do liceum ogólnokształcącego. Odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie mu prawa do renty socjalnej, a ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył:

Apelacja była zasadna.

Niewątpliwie w sprawie nie było sporne to, czy T. Z. jest całkowicie niezdolny do pracy do 30 września 2021 r. Organ rentowy nie kwestionował takiego ustalenia ani w postępowaniu prowadzonym przed tym organem, ani w postępowaniu sądowym. Przeprowadzone przed Sądem pierwszej instancji postępowanie dowodowe również wykazało, że T. Z. jest całkowicie niezdolny do pracy do 30 września 2021 r. Wynikało to z opinii biegłego psychiatry, który za datę powstania tej niezdolności do pracy przyjął dzień pierwszej hospitalizacji psychiatrycznej, tj. 19 marca 2017 r.

Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do podważenia wniosków płynących ze sporządzonej opinii ani nie miał żadnych podstaw do podważania fachowości, poziomu wiedzy i obiektywizmu tego biegłego lekarza psychiatry. Zdaniem Sądu wydana opinia dostarczała niezbędnych wiadomości specjalnych z odpowiedniej dziedziny medycyny.

Należało jednak zwrócić uwagę, że rozpoznawana sprawa jest sprawą o przywrócenie prawa do renty socjalnej na dalszy okres po okresie, na który zostało przyznane odwołującemu wcześniej prawo do tego świadczenia. Tę kwestię reguluje art. 61 Ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r., poz. 1383 ze zm., zwanej dalej „ustawą emerytalną”), który na podstawie art. 15 pkt 1 Ustawy z 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz.U. z 2013 r., poz. 982) ma odpowiednie zastosowanie w sprawach nieuregulowanych w Ustawie o rencie socjalnej. Zgodnie z art. 61 ustawy emerytalnej w zw. z art. 15 Ustawy o rencie socjalnej, prawo do renty (w tym wypadku – renty socjalnej), które ustało z powodu ustąpienia niezdolności do pracy, podlega przywróceniu, jeżeli w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do renty ubezpieczony ponownie stał się całkowicie niezdolny do pracy. Przepis ten stanowi odrębną od art. 4 Ustawy o rencie socjalnej podstawę przyznania prawa do renty socjalnej, gdyż dotyczy ubezpieczonych, którzy mieli już przyznane prawo do tego świadczenia na dany okres na

podstawie art. 4 Ustawy o rencie socjalnej i w związku z upływem tego okresu złożyli ponowny wniosek o ustalenie uprawnień do świadczenia rentowego na dalszy okres. Prawo do renty socjalnej może być wówczas przywrócone na podstawie art. 61 ustawy emerytalnej, jeżeli w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do renty ubezpieczony ponownie stał się całkowicie niezdolny do pracy. Wykładnia gramatyczna art. 61 ustawy emerytalnej wskazuje, że renta przywrócona nie oznacza innej, nowej renty, lecz to samo świadczenie, do którego prawo poprzednio ustało. Wyjątkowość instytucji przywrócenia do pracy polega na tym, że wyłączną przesłanką „odzyskania” prawa do świadczenia po jego uprzednim ustaleniu wskutek odzyskania zdolności do pracy jest ponowne zaistnienie tylko jednej z przesłanek warunkujących prawo do renty socjalnej, tj. całkowitej niezdolności do pracy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 24 kwietnia 2018 r., III AUa 225/18; wyrok Sądu Najwyższego z 16 grudnia 2016 r., II UK 514/15; postanowienie Sądu Najwyższego z 16 stycznia 2014 r., I UK 347/13).

Z materiału dowodowego wynikało, że ta przesłanka została spełniona. Zgodnie z opinią biegłego psychiatry odwołujący jest całkowicie niezdolny do pracy. Wprawdzie biegły stwierdził, że niezdolność ta nie jest spowodowana naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18 roku życia albo w trakcie nauki w szkole (o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1 Ustawy o rencie socjalnej), ale w rozpoznawanej sprawie ocena tej przesłanki nie podlega badaniu. W sprawie o przywrócenie prawa do renty socjalnej po upływie okresu, na który zostało wcześniej przyznane to prawo, nie bada się tego, czy początek choroby wystąpił przed ukończeniem 18 roku życia czy w okresie nauki w szkole. Ta okoliczność została przesądzona w poprzednim postępowaniu prowadzonym przez ZUS. Decyzją z 24 lipca 2018 r. ZUS przyznał odwołującemu prawo do renty socjalnej do 31 lipca 2018 r. Wydając tę decyzję, oparł się na orzeczeniu lekarza orzecznika ZUS, który uznał odwołującego za osobę okresowo całkowicie niezdolną do pracy do 31 lipca 2018 r., wskazując jednocześnie, że niezdolność ta powstała 19 marca 2017 r. i pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole.

Ubiegając się o przywrócenie prawa do tego świadczenia rentowego odwołujący powinien wykazać jedynie to, że w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do renty socjalnej ponownie stał się całkowicie niezdolny do pracy. Nie ulega wątpliwości, że zgodnie z opinią biegłego psychiatry, który opiniował przed Sądem Okręgowym, T. Z. jest całkowicie niezdolny do pracy. To oznaczało, że odwołujący spełnił przesłankę, która uzasadniała przywrócenie mu prawa do renty socjalnej na podstawie art. 61 w zw. z art. 12 Ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z art. 15 pkt 1 Ustawy o rencie socjalnej. Tą przesłanką jest utrzymywanie się całkowitej niezdolności do pracy po 31 lipca 2018 r. Odwołujący spełnił tę przesłankę, dlatego Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. i przywrócił mu prawo do renty socjalnej od 1 sierpnia 2018 r. do 30 września 2021 r. (punkt I sentencji wyroku).

Ponadto Sąd Apelacyjny uznał, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, o której mowa w art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej. Organ rentowy wiedział o tym, że przedmiotem wniosku odwołującego i rozpoznawanej sprawy było przywrócenie prawa do renty socjalnej i że ocenie podlegało jedynie to, czy w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do renty socjalnej odwołujący ponownie stał się całkowicie niezdolny do pracy. Mimo tego, organ rentowy oceniał wszystkie przesłanki niezbędne do przyznania prawa do renty socjalnej, a więc to, czy stwierdzona u odwołującego przez ZUS całkowita niezdolność do pracy była spowodowana naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18 roku życia lub w okresie nauki w szkole. Materiał dowodowy, którym dysponował organ rentowy w toku postępowania prowadzonego przed tym organem, był wystarczający do przywrócenia odwołującemu prawa do świadczenia rentowego, ponieważ sam organ rentowy uznał odwołującego za osobę całkowicie niezdolną do pracy. Należało zatem przypisać organowi rentowemu odpowiedzialności za nieprzywrócenie odwołującemu prawa do renty socjalnej na etapie postępowania prowadzonego przed tym organem (punkt II sentencji wyroku).

Orzekając o kosztach zastępstwa procesowego pełnomocnika odwołującego ustanowionego z urzędu, Sąd Apelacyjny zastosował art. 98 § 1 i § 3 oraz § 10 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, w brzmieniu obowiązującym od 13 października 2017 r. (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.) – punkt III sentencji wyroku. Sąd nie stosował przepisów Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez

adwokata z urzędu, ponieważ to odwołujący ostatecznie wygrał sprawę. Rozporządzenie to znajduje zastosowanie w tych sytuacjach, w których koszty związane z działalnością adwokata ustanowionego z urzędu ponosi Skarb państwa. Przepisy tego rozporządzenia nie mają zatem zastosowania, w wypadku gdy w postępowaniu cywilnym sąd w trybie art. 98 § 1 w zw. z art. 122 Kodeksu postępowania cywilnego zasadza na strony reprezentowane przez adwokata z urzędu zwrot kosztów procesu obejmujący również wynagrodzenie pełnomocnika.

Należało zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 122 § 1 i § 2 k.p.c. adwokat lub radca prawny ustanowiony urzędu ma prawo – z wyłączeniem strony – ściągnąć sumę należną mu tytułem wynagrodzenia i zwrotu wydatków z kosztów zasądzonych na rzecz tej strony od przeciwnika. Przeciwnik nie może czynić żadnych potrąceń, z wyjątkiem kosztów nawzajem mu przyznanych od strony korzystającej z pomocy prawnej z urzędu. Na kosztach, przypadających od przeciwnika strony korzystającej z pomocy prawnej z urzędu, należności adwokata lub radcy prawnego ustanowionego według przepisów poprzedzających przysługuje pierwszeństwo przed roszczeniami osób trzecich. Z uchwały Sądu Najwyższego z 1 marca 1989 r. (III CZP 12/89) wynika, że przepisy dotyczące ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu stanowią uzupełnienie art. 122 k.p.c. w tych wszystkich przypadkach, gdy brak jest przesłanek do obciążenia przeciwnika strony zastępowanej przez adwokata z urzędu kosztami procesu, względnie, gdy prawomocnie zasądzone w trybie art. 122 k.p.c. koszty procesu nie mogą być wyegzekwowane na rzecz adwokata. Oznacza to, że jeżeli strona zastępowana przez adwokata z urzędu wygrała sprawę w całości lub w części, to w myśl art. 122 k.p.c. należy na jej rzecz (a nie na adwokata czy samorząd adwokacki) zasądzić również od przeciwnika sumę należną adwokatowi z tytułu jego wynagrodzenia i zwrotu wydatków. Natomiast adwokat (z wyłączeniem strony) może swoje uprawnienie, zawarte w art. 122 k.p.c., realizować m.in. poprzez uzyskanie klauzuli wykonalności na jego nazwisko w zakresie przyznanej mu kwoty.

Wprawdzie wyżej wskazana uchwała Sądu Najwyższego została wydana w 1989 r., ale jest nadal aktualna. Zgodnie bowiem z § 6 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2016 r., poz. 1714) w sprawie cywilnej, w której kosztami procesu został obciążony przeciwnik procesowy strony korzystającej z pomocy udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu, koszty nieopłaconej pomocy prawnej sąd przyznaje po wykazaniu bezskuteczności ich egzekucji. Wynika z tego, że przepisy tego rozporządzenia mają zastosowanie, gdy nie ma przesłanek do obciążenia przeciwnika strony zastępowanej przez adwokata z urzędu kosztami procesu bądź gdy prawomocnie zasądzone w trybie art. 122 k.p.c. koszty procesu nie mogą być wyegzekwowane na rzecz adwokata. Jednakże wyegzekwowanie przez adwokata ustanowionego z urzędu w całości należnych mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej z kosztów procesu zasądzonych od strony przeciwnej skutkuje zaspokojeniem jego roszczenia w stosunku do Skarbu państwa (postanowienie Sadu Najwyższego z 18 maja 2011 r., II CZ 25/11).

Rozpoznawana sprawa została rozstrzygnięta na korzyść odwołującego korzystającego z pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu. To oznacza, że przeciwnik odwołującego powinien zostać obciążony kosztami nieopłaconej pomocy prawnej adwokata odwołującego. W tej sytuacji koszty zastępstwa procesowego pełnomocnika strony wygrywającej proces oblicza się według stawek przyznawanych pełnomocnikowi z wyboru, a nie według stawek przyznawanych pełnomocnikowi z urzędu. Wysokość minimalnych opłat za czynności adwokackie w sprawach prowadzonych przez adwokata ustanowionego z wyboru reguluje Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800). Zgodnie z § 9 ust. 2 tego rozporządzenia stawki minimalne w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego oraz w sprawach dotyczących podlegania ubezpieczeniom społecznym wynoszą 180 zł, przy czym według § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia za prowadzenie sprawy w postępowaniu apelacyjnym przed sądem apelacyjnym stawki minimalne wynoszą 75% stawki minimalnej, a jeżeli w pierwszej instancji nie prowadził sprawy ten sam adwokat – 100% stawki minimalnej, w obu przypadkach nie mniej niż 240 zł. W rozpoznawanej sprawie w obu instancjach sprawa była prowadzona przez tego samego adwokata z urzędu. Za postępowanie przed Sądem pierwszej instancji zasądzono kwotę 180 zł, a za postępowanie apelacyjne – kwotę 240 zł, powiększone o należny podatek VAT. Stawka wynagrodzenia adwokata w postępowaniu apelacyjnym wyniosła 240 zł, ponieważ 75% z 180 zł (minimalnej stawki w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego) było niższe niż 240 zł.

Organ rentowy został również zobowiązany do zwrotu kosztów od apelacji poniesionej przez odwołującego (30 zł). O tym orzeczono zgodnie z art. 36 Ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r., poz. 300).

SSA Sławomir Bagiński SSA Barbara Orechwa-Zawadzka SSA Marek Szymanowski